

Onkologia w Internecie • Oncology in the Internet

Cancerworld – portal internetowy, w którym wszystko kręci się wokół onkologii (cz. I)

Andrzej Komorowski

Stanisław Lem zwracał uwagę w *Cyberiadzie* na problem nadmiaru informacji i wynikającej z tego konieczności dokonywania bardzo starannej selekcji. Dziś jesteśmy świadkami spełnienia się tej wizji; zalew informacji nie był nigdy równie duży jak obecnie, w dobie Internetu. Stąd też coraz częściej pojawiają się inicjatywy zmierzające do zgrupowania pod jednym szyldem interesujących i wiarygodnych źródeł informacji dotyczących tego samego tematu. Przykładem takiej inicjatywy jest portal *Cancerworld* (tj. świat raka, świat nowotworów), do którego trafimy wpisując w odpowiednim oknie przeglądarki WWW adres www.cancerworld.com lub www.cancerworld.org.

Łącząc się z portalem, nie znajdziemy się od razu na jego stronie głównej (Ryc. 1) – wcześniej zobaczymy animowaną reklamę *Cancerworld*. Dla tych, którzy odwiedzają tę stronę po raz kolejny, bądź po prostu nie mają ochoty czekać na pojawienie się interesujących informacji, w prawym dolnym rogu ekranu przygotowano odsyłacz *skip intro* (tj. omiń wstęp). Po jego kliknięciu zostaniemy automatycznie połączeni z właściwą stroną główną portalu.

Portal *Cancerworld* nie jest niezależną instytucją, lecz raczej stowarzyszeniem kilku organizacji mających za cel walkę z chorobami nowotworowymi. Wyrazem takiego właśnie statusu jest strona główna portalu, która jako taka nie zawiera żadnych konkretnych informacji. Znaleźć na niej można loga wszystkich instytucji, które postanowiły wspólnie stworzyć swoją siedzibę w sieci Internet. Aby dostać się na właściwą stronę główną którejkolwiek z nich, wystarczy kliknąć odpowiednie logo (Ryc. 1).

European School of Oncology – najważniejsze ogniwo

Tuż poniżej logo portalu *Cancerworld*, w lewym górnym rogu ekranu, znajduje się logo ESO (European School of Oncology). Działające już od ponad 20 lat ESO jest poważaną w Europie i poza nią organizacją skupiającą się na szkoleniach lekarzy i pielęgniarek zajmujących się chorymi na choroby nowotworowe. Klikając logo ESO łączymy się z główną stroną szkoły (Ryc. 2). Liczba dostępnych tam informacji może wydać się w pierwszej

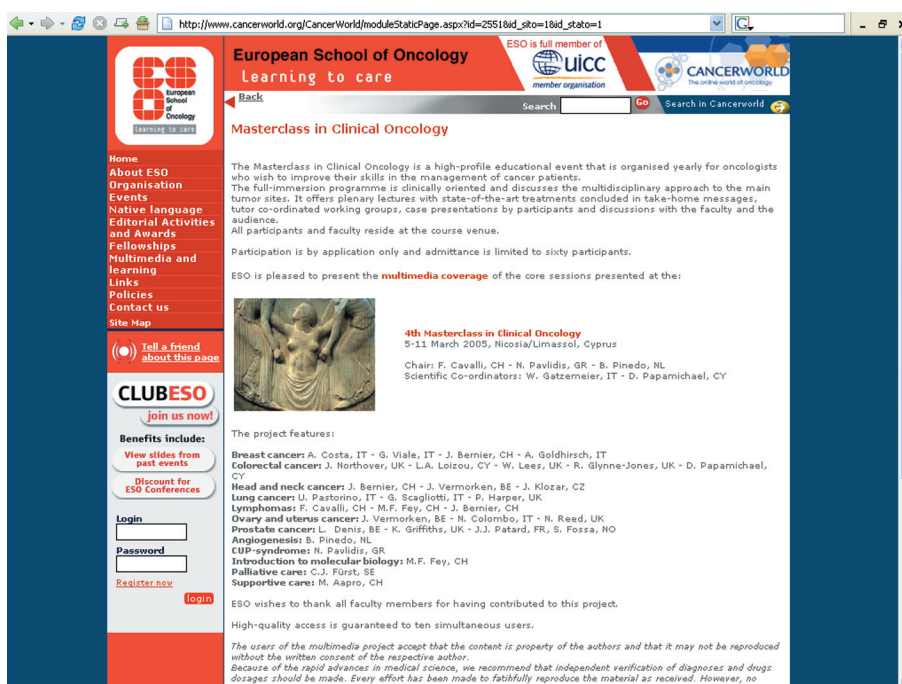
Ryc. 1. Strona główna portalu www.cancerworld.org

Ryc. 2. Strona główna European School of Oncology

chwili przytłaczająca, ale analizując stronę krok po kroku można się przekonać, że należący do ESO serwis WWW jest skonstruowany w sposób przemyślany i pozwalający użytkownikowi znaleźć szybko wszystkie interesujące go informacje. W centralnej części strony, nieco po lewej, zwracają uwagę duże ogłoszenia (tzw. bannery). Bannery mają formę niewielkiego kwadratu lub prostokąta w obrębie którego znajduje się krótka informacja; kliknięcie banneru powoduje połączenie ze stroną WWW, na której znajduje się więcej odnośnych informacji. Osobiście zachęcam do odnalezienia w serwisie ESO banneru poświę-

conego jednemu z najważniejszych przedsięwzięć ESO, jakim bez wątpienia jest *Masterclass in Clinical Oncology* (tj. kurs doskonalący w onkologii klinicznej). Klikając banner kursu organizowanego w 2006 roku na Malcie zobaczymy (Ryc. 3), że już sama lista wykładowców imponuje każdemu interesującemu się onkologią lekarzowi. Wśród wykładowców znajdują się bowiem Umberto Veronesi – twórca oszczędzającego leczenia raka piersi, John Northover – jeden z największych autorytetów w dziedzinie całkowitego wycięcia *mesorectum* czy Franco Cavalli – dyrektor UICC (Union International Centre le

Ryc. 3. Strona z informacjami dotyczącymi Masterclass of Clinical Oncology

Cancer). Kompletną listę nazwisk wykładowców możemy zobaczyć po prawej stronie ekranu. Powyżej spisu wykładowców, na górze ekranu, po prawej stronie, znajdują się odsyłacze do szczegółowych informacji o programie kursu (*Programme*), dane o wykładowcach (*Faculty*), ogólne wiadomości na temat kursu (*Information*) oraz o sposobie rejestracji (*Registration*). Aby dostać się do stron WWW zawierających odpowiednie informacje należy kliknąć właściwy odsyłacz. I tak klikając „Registration”, dowiemy się jakie warunki należy spełnić, aby zostać zakwalifikowanym na kurs. Myślę, że warto poświęcić chwilę na zapoznanie się nimi, gdyż na samym dole prawej kolumny znajduje się dopisek informujący, że wszyscy zakwalifikowani lekarze otrzymają od European School of Oncology stypendia przeznaczone na sfinansowanie całego pobytu na Malcie.

Stypendia ESO i dofinansowanie wyjazdów szkoleniowych – wiele możliwości

Jeśli zapytać jakiegoś młodego lekarza po co tak naprawdę szpera w internetowych stronach dotyczących zjazdów i konferencji naukowych, to najprawdopodobniej dowiemy się, że robi to, aby w porę dowiadywać się o możliwościach uzyskania dofinansowania swojego wyjazdu. Takich możliwości nie brakuje na stronie ESO. Oferty stypendialne dotyczą nie tylko organizowanych przez ESO kursów (np. kursu doskonalącego na Malcie), ale dają możliwość uzyskania dłuższych, nawet półrocznych stypendiów w renomowanych ośrodkach europejskich. Tylko gdzie znaleźć odpowiednie informacje?

Aby poszukać interesujących stypendiów można oczywiście wrócić na stronę główną portalu. Można to zrobić klikając odpowiednią liczbę razy odsyłacz „Back”, ale jest to sposób nużący i niepraktyczny. Można też wpisać ponownie w okienku przeglądarki WWW adres portalu www.cancerworld.org, ale po pierwsze musimy kilkanaście razy uderzyć w klawiaturę, a po drugie ponownie znaleźlibyśmy się na stronie powitalnej (z animacją), co nawet przy szybkim kliknięciu odsyłacza „skip intro” kosztowałoby nas kilka dodatkowych sekund. Szczęśliwie twórcy portalu *Cancerworld* ułatwili powrót do głównej strony serwisu danej organizacji – klikając logo w lewym górnym rogu strony na której aktualnie się znajdujemy zostaniemy bezpośrednio połączeni ze stroną główną serwisu danego partnera portalu. W naszym wypadku należy więc kliknąć logo ESO znajdujące się w lewym górnym rogu ekranu. Ponownie znajdziemy się wówczas na stronie głównej ESO (Ryc. 2).

Odwiedzając strony innych organizacji w obrębie portalu *Cancerworld*, zwróćmy uwagę na lewy górny róg ekranu; zawsze znajdziemy w nim logo danej organizacji. Natomiast zwracając uwagę na prawy górny róg ekranu znajdziemy się w nim zawsze logo *Cancerworld*. Czy tylko dla przypomnienia? Oczywiście nie; w każdej chwili, klikając to logo, wrócimy na stronę główną portalu (Ryc. 1) bez konieczności oglądania strony powitalnej z animacją i przyciskania *skip intro*.

Wiemy już zatem jak znaleźć się z powrotem na stronie głównej ESO albo na stronie głównej portalu *Cancerworld* – ale przecież chodziło nam o stypendia. Autorzy strony ESO postanowili jeszcze bardziej ułatwić odnajdywanie potrzebnych nam informacji. Spoglądając na lewą część ekranu, zobaczymy, że poniżej logo ESO znajduje się lista z różnymi hasłami. Jest to nie tyle zwykła lista, co aktywne menu; naprowadzając wskaźnik myszy na kolejne hasła, powodujemy, że „rozwijają się” one, odsłaniając kolejny poziom menu. Klikając na hasła drugiego poziomu menu przejdziemy na odpowiednią stronę serwisu WWW. Jeżeli wskażemy kursorem najbardziej interesujące nas hasło, czyli oczywiście poszukiwane *fellowships* (ang. stypendia), to natychmiast po prawej stronie pojawią się dwie pozycje menu drugiego poziomu: *ESO clinical fellowship fund* i *European fellowships* (Ryc. 4). Po ich kliknięciu uzyskamy interesujące nas informacje.

Za pomocą pozostałych haseł menu znajdujących się po lewej stronie ekranu, możemy uzyskać informacje o innych dziedzinach aktywności European School of Oncology. Wśród wielu ciekawych propozycji zwracają uwagę kursy prowadzone w językach różnych krajów europejskich. Niestety jak na razie ESO proponuje kursy prowadzone po francusku, niemiecku, włosku, hiszpańsku i rosyjsku, ale może z czasem pojawią się także szkolenia w języku polskim (w ubiegłym roku we współpracy z Centrum Onkologii – Instytutem odbył się w Warszawie kurs ESO w języku polskim).

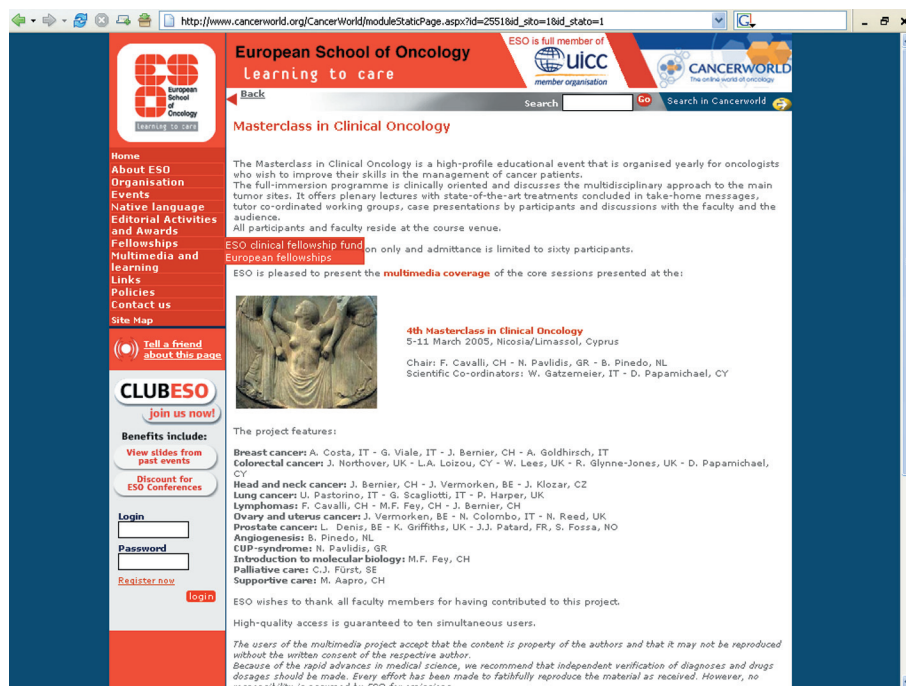
Klub ESO – otwarty dla każdego

Za pomocą elementu umieszczonego poniżej menu po lewej stronie ekranu mamy możliwość zapisania się do klubu ESO. Jeśli skorzystamy z tej propozycji, będziemy regularnie informowani o kursach i konferencjach organizowanych przez szkołę, otrzymamy zniżki na opłaty za większość kursów, a na dodatek będziemy mogli na stronie internetowej ESO w każdej chwili przejrzeć prezentacje pochodzące z poprzednich konferencji i szkoleń.

Ponieważ ESO jest stowarzyszone ze wspomnianą wcześniej UICC, na stronie ESO znajdujemy logo UICC. Logo UICC umieszczone jest po lewej stronie logo *Cancerworld*, w prawej górnej części ekranu. Jeśli na nie klikniemy, znajdziemy się na stronie głównej UICC. Zanim to nastąpi na naszym ekranie pojawi się krótki komunikat informujący, że opuszczamy *Cancerworld*, co oznacza, że portal ten nie bierze odpowiedzialności za informacje znajdujące się na stronie którą zaraz będziemy oglądać. Jest to oczywiście cenne ostrzeżenie, ale akurat w przypadku zawartości stron UICC nie musimy się obawiać, że informacje które tam znajdziemy będą nierzetelne.

Życie poza ESO

Na stronie European School of Oncology znajdziemy bardzo dużo przydatnych informacji dotyczących zarówno stypendiów, konferencji, kursów jak i innych obszarów działalności tej organizacji. Nie sposób przedstawić w tym krótkim tekście wszystkich zasobów tej strony, ale mam

Ryc. 4. Widok strony ESO z rozwiniętym drugim poziomem menu dotyczącym stypendiów

nadzieję, że udało mi się czytelników zachęcić do jej dokładnego poznania. Tymczasem, jeśli wrócimy na stronę główną portalu *Cancerworld* (dla przypomnienia: najzybciej zrobimy to, klikając na logo *Cancerworld*, umieszczone w górnym prawym rogu ekranu na wszystkich stronach w obrębie portalu) będziemy mogli przyrzeć się innym organizacjom współtworzącym ten interesujący portal.

Zwróćmy uwagę na graficzne zróżnicowanie symboli organizacji tworzących portal *Cancerworld*. Część z nich, łącznie z ESO, z którego stron właśnie powróciliśmy, znajduje się w górnej połowie ekranu, na niebieskim tle. Logo pozostałej grupy umieszczono w dolnej części ekranu, na białym tle. Nie wynika to jedynie z fantazji grafika. Wszystkie organizacje, których logo znajduje się w górnej części, na niebieskim tle, zostały zainicjowane i są prowadzone przez zespół ESO. Na przykład jeśli postanowimy zapoznać się z zawartością strony *Improving Cancer Services Case Studies* ukrywającej się za jednym odsyłaczem, który nie ma swojego logo, stwierdzimy, że strona główna tego projektu jest w zasadzie identyczna ze stronami ESO. Zasadniczą zawartość tej strony stanowią dokładnie opracowane rozwiązania problemów organizacyjnych, technicznych i leczniczych, jakie zastosowano w europejskich ośrodkach onkologicznych. Wszystkie opracowania przygotowano i udostępniono w formacie .pdf (ang. *Portable Document Format*), przedstawionym w odc. 1 niniejszego cyklu. Wśród opracowań znajdujących się na tej stronie (część w języku francuskim, większość w języku angielskim) do najciekawszych należy analiza dotycząca systemu żywienia chorych opracowanego i stosowanego w jednym z największych ośrodków onkologicznych w Europie, Nederlands Kanker Instituut w Amsterdamie.

Wróćmy jeszcze raz do głównej strony portalu *Cancerworld* i spójrzmy na pozostałe odsyłacze znajdujące się na niebieskim tle. Po lewej stronie znajdujemy projekt *Cancer Media Centre*. Jest to pomysł polegający na stworzeniu miejsca w sieci Internet, z którego mogliby czerpać wiedzę o onkologii... dziennikarze. Główną zawartością strony są więc wyselekcjonowane opracowania najświeższych doniesień z naukowych czasopism onkologicznych. Dla ułatwienia wyboru przyjęto „gwiazdkowy” system oceniania doniesień. Pięć gwiazdek oznacza najciekawsze i najbardziej wartościowe prace, zaś jedna gwiazdka doniesienia o dużo mniejszej wadze. Na tej samej stronie znajdziemy też informację o największych, a przez to ciekawych nie tylko dla wąskiego grona ekspertów, europejskich konferencjach dotyczących tematów nowotworowych.

Gazeta dla nie tylko dla onkologów – *Cancerworld Magazine*

Kolejnym projektem ESO ze stroną którego możemy połączyć się z głównej strony portalu *Cancerworld* jest czasopismo *Cancerworld*. Jest to czasopismo nieco nietypowe, o czym możemy się przekonać klikając na logo widoczne po prawej stronie logo *Cancer Media Centre*. Dwumiesięcznik *Cancerworld* nie jest *sensu stricto* czasopismem naukowym. Zamieszcza bowiem zarówno artykuły wybitnych naukowców, jak i teksty przygotowane przez pacjentów, dziennikarzy i pielęgniarki. Ma to być bowiem w zamysłu platforma wymiany poglądów wszystkich osób związanych w jakikolwiek sposób z walką z chorobami nowotworowymi. W znajdującym się typowo po lewej stronie ekranu menu znajdziemy ciekawą propozycję. Po kliknięciu hasła *Free sample* (ang. egzemplarz darmowy) wejdziemy na stronę, na której można poprosić o przesła-

nie darmowego egzemplarza magazynu. Aby go otrzymać należy wysłać list elektroniczny na adres pokazany po prawej stronie ekranu. Ale uwaga: jeśli po prostu klikniemy na widoczny tam adres e-mail spowodujemy otwarcie okna domyślnego programu pocztowego (zazwyczaj *Microsoft Outlook Express*). Wysłanie listu elektronicznego nastąpi automatycznie tylko wówczas, gdy przeglądamy stronę na komputerze, w którym w programie pocztowym ustawiono odpowiednie parametry. Jeżeli tak nie jest (np. jeżeli korzystamy z innego komputera niż nasz komputer domowy) to należy skopiować podany adres i wkleić go w miejsce przeznaczone na adres odbiorcy w odpowiednim polu naszej skrzynki pocztowej. Aby skopiować adres należy go najpierw zaznaczyć, przeciągając po nim kursorem z przyciśniętym lewym przyciskiem myszy, a następnie wcisnąć jednocześnie klawisze „CTRL” i „C” lub ewentualnie kliknąć prawym przyciskiem myszy i wybrać opcję „Kopiuj” z menu pojawiającego się obok wskaźnika myszy. Następnie po otwarciu naszej skrzynki pocztowej (np. na stronie WWW) należy adres wkleić bądź wciskając jednocześnie klawisze „CTRL” i „V”, bądź wybierając opcję „Wklej” po kliknięciu ponad polem przeznaczonym na adres odbiorcy prawym przyciskiem myszy. Po wpisaniu tekstu, w którym prosimy o darmowy egzemplarz *Cancerworld*, pozostaje jedynie kliknąć „Wyślij” i sprawdzać w skrzynce pocztowej (tej prawdziwej, a nie elektronicznej) kiedy pojawi się weń pierwszy numer *Cancerworld*.

Europejskie ośrodki senologiczne

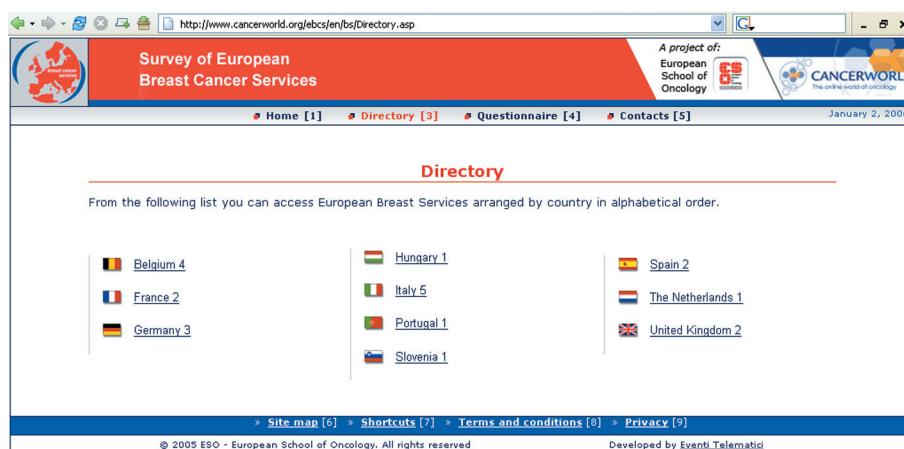
Ostatnim miejscem do którego możemy dotrzeć, korzystając z odsyłaczy umieszczonych w niebieskiej strefie strony głównej portalu *Cancerworld*, jest widoczny po prawej stronie ekranu *Survey of European Breast Cancer Services* (tj. przegląd europejskich ośrodków leczenia raka piersi). Po kliknięciu odpowiedniego odsyłacza znajdziemy się na stronie o wyglądzie nieco odmiennym od poprzednio opisywanych stron portalu *Cancerworld*. Struktura strony jest bardzo przejrzysta. Na stronie głównej (Ryc. 5) widnieją flagi państw europejskich, w których znajdują się ośrodki, które pomyślnie przeszły weryfikację

przeprowadzoną przez autorów tego projektu. Obecność danego ośrodka na tej stronie oznacza, że został on zakwalifikowany jako świadczący usługi w dziedzinie leczenia raka piersi na odpowiednim poziomie. Wartości liczbowe widoczne przy poszczególnych krajach oznaczają liczbę ośrodków, które przeszły pomyślnie weryfikację. Jako że projekt ten powstał niedawno, niewielka liczba ośrodków posiadających akredytację ESO w poszczególnych krajach jest raczej pochodną braku informacji o tej inicjatywie i małej liczby zgłoszeń, niż niskiej jakości leczenia w innych ośrodkach. Klikając na nazwy poszczególnych krajów, znajdziemy dokładniejsze informacje o wymienionych ośrodkach, a klikając nazwę konkretnego szpitala, dowiemy się, gdzie dany ośrodek się znajduje, kto w nim pracuje i jakimi możliwościami diagnostyczno-terapeutycznymi dysponuje. Znajdziemy tam również dokładne informacje o sposobie dotarcia do danego ośrodka, czy też umówienia się na konsultację.

Oczywiście autorzy strony *Survey of European Breast Cancer Services* zapraszają wszystkie oddziały szpitalne zajmujące się leczeniem raka piersi do zgłaszania się celem uzyskania akredytacji. Jedną z korzyści posiadania takiej akredytacji jest umieszczenie informacji o danym oddziale na stronie internetowej *Survey of European Breast Cancer Services*.

Myślę, że udało mi się zachęcić Państwa do odwiedzenia portalu *Cancerworld*. W następnej części postaram się zaprezentować pozostałe organizacje, tworzące ten ciekawy portal. Jak się Państwo domyślają, będą to organizacje, których logo znajdują się w dolnej, białej części strony głównej portalu.

Lek. med. Andrzej Komorowski
Klinika Chirurgii Onkologicznej
Centrum Onkologii Instytut
im. Marii Skłodowskiej-Curie
Oddział w Krakowie
email: zskomoro@cyf-kr.edu.pl

Ryc. 5. Strona poświęcona ośrodkom senologicznym w Europie